



agenda

| | |
|------------------------|--|
| Omschrijving | Agenda Voortgangsoverleg klimaat gebouwde omgeving |
| Vergaderdatum en -tijd | 16 oktober 2024, 11.30 uur - 12.00 uur |
| Locatie | Ministerie KGG, Kamer Minister |

Stuk 3

Agenda

- **Beleid in de gebouwde omgeving**
 - a. **Bespreekpunten:**
 - i. Verzoek om bij implementatie EPBD en warmtenetten aan te geven hoe MKGG en MVRO elkaar kunnen steunen om beleid doorgang te laten vinden.
 - ii. Verzoek aan alle deelnemers om met betrekking tot warmtenetten akkoord uit te spreken om richting voorjaar gezamenlijk de besluitvorming over maatregelen (en dekking) voor te bereiden waarmee perspectief geboden wordt aan de stilgevallen markt en het doel in zicht blijft.
 - **Alternatief beleid voor sectordoel**
 - a. **Bespreekpunten:**
 - i. MVRO en MKGG wordt gevraagd toelichting te geven op de aanpak en uitwerking van maatregelen.
 - **Actualiteiten (ter info, geen bespreekpunt)**

Aanleiding

- De KEV24 raamt een restemissie in de gebouwde omgeving van 15,6 Mton (bandbreedte: 13,0 – 17,6). PBL acht de kans 5% dat het restemissiedoel voor 2030 (13,2 Mton) wordt gerealiseerd.
- Dit betekent dat we niet op schema zitten t.a.v. realisatie van het sectordoel.
- Hiermee wordt het risico gelopen dat op een later moment acuut moet worden bijgestuurd in deze sector, met aanzienlijke economische, maatschappelijke en budgettaire gevolgen. Bovendien betekent vertraging in de verduurzaming van de gebouwde omgeving ook hogere energierekeningen voor huishoudens en bedrijven.
- Daarnaast is het indicatieve Energy Efficiency Directive (EED) doel voor Nederland voor energiebesparing ook nog niet binnen bereik.
- In dit gesprek wordt stilgestaan bij:
 1. De stand van zaken van de klimaatmaatregelen die reeds in uitvoering zijn.
 2. Welke alternatieve maatregelen mogelijk zijn om invulling te geven aan de doelen.

1. **Beleid in uitvoering gebouwde omgeving**

- In de bijlage is een overzicht opgenomen van de maatregelen voor de gebouwde omgeving die afgelopen jaren zijn getroffen en de huidige status. Hierbij is gebruikgemaakt van informatie van de *workflowtool*, aangevuld met de inhoud van het HLA en de uitkomsten van de augustusbesluitvorming.
- Hieruit komt naar voren dat de uitvoering van reeds ingezet beleid over het algemeen op gang is gekomen, met steeds meer zonnepanelen, warmtepompen en beter geïsoleerde woningen. Ook knelpunten komen echter naar voren omtrent warmtenetten, verduurzaming VvE's, en betaalbaarheid van de transitie voor mensen met een lager inkomen.
- De volgende onderwerpen vragen daarbij om specifieke aandacht:

A. Implementatie van de EU Energy Performance of Buildings Directive (EPBD)

Deze Europese richtlijn ziet toe op nationale doelen voor energiegebruik in woningbouw en energieprestatie van utiliteitsbouw, normering van nieuwbouw en alle gebouwen richting 2050 en het streven naar uitfaseren van fossiele brandstofinstallaties (CV-ketels) in 2040. Deze richtlijn dient te worden geïmplementeerd met nationale maatregelen. Goede en tijdige uitvoering hiervan is essentieel om consistent beleid te voeren, desinvesteringen te voorkomen en om de energierekening voor burgers en bedrijven te beperken. MVRO is verantwoordelijk voor het behalen van deze doelen. Inschatting is dat deze doelen met huidig beleid niet met zekerheid worden gehaald, waardoor alternatief beleid nodig is (agendapunt 2).

B. Warmtenetten

De realisatie van warmtenetten loopt achter op de doelstelling en de markt bevindt zich in een impasse. Volgens het PBL is het doel van 500.000 aansluitingen in 2030 met huidig beleid niet haalbaar en worden er slechts circa 100.000 bestaande woningen op een warmtenet aangesloten tussen 2024 en 2030.

- a. In de Kamerbrief collectieve warmte (besproken in RFL 1 oktober) zijn diverse beleidsopties genoemd om invulling te geven aan drie essentiële randvoorwaarden voor de uitrol van collectieve warmte, in aanvulling op aangekondigd beleid. In de voorjaarsbesluitvorming en voorafgaand aan de behandeling van de Wcw is het nodig om keuzes te maken (incl. dekking) om perspectief te bieden aan de stilgevallen markt. Zie bijlage 2 met beleidsopties en tijdlijn richting voorjaarsbesluitvorming.

Bijlage 1: Tabel met overzicht van maatregelen WFT

Bijlage 2: Overzicht beleidsopties en planning Warmtenetten

Bespreekpunt:

- Verzoek om bij bovenstaande maatregelen aan te geven hoe MKGG en MVRO elkaar kunnen steunen om beleid doorgang te laten vinden.
- Verzoek aan alle deelnemers om met betrekking tot warmtenetten akkoord uit te spreken om richting voorjaar gezamenlijk de besluitvorming over maatregelen (en dekking) voor te bereiden waarmee perspectief geboden wordt aan de stilgevallen markt en het doel in zicht blijft.

2. Alternatief beleid voor sectordoel

- Conform afspraak in het HLA zal het kabinet alternatieve maatregelen treffen als de klimaat- en energiedoelen niet binnen bereik zijn.
- De KEV concludeert dat het sectordoel voor 2030 voor de gebouwde omgeving met slechts 5% kans wordt gerealiseerd.
- MVRO is verantwoordelijk voor het voorbereiden van maatregelen om de doelstelling in de gebouwde omgeving te realiseren.
- MKGG werkt parallel aan een voorstel voor het oplossen van knelpunten in de uitvoering (zoals de aanleg van infrastructuur en de aanpak van netcongestieproblematiek). Alhoewel deze maatregelen in zichzelf niet leiden tot directe emissiereductie, zijn deze wel noodzakelijk voor een effectief maatregelenpakket dat leidt tot emissiereductie. Daarnaast worden de aanbevelingen van het IBO Bekostiging Elektriciteitsinfrastructuur verwacht t.a.v. de bekostiging van de elektriciteitsinfrastructuur en mogelijke oplossingen voor de hoge nettarieven. Het IBO wordt in februari 2025 opgeleverd.

Bespreekpunt:

- MVRO en MKGG wordt gevraagd toelichting te geven op de beoogde aanpak en maatregelen.

3. Actualiteiten (ter info)

- Het **Social Climate Fund (SCF)** is tijdens de Fit for 55 onderhandelingen ingevoerd om tegemoet te komen aan de lastenstijgingen voor kwetsbare huishoudens en micro-bedrijven als gevolg van de uitbreiding van het ETS2. Dit gaat om maximaal 720 mln voor 2026-2032, waarbij Nederland dan zelf 240 mln moet cofinancieren. In de RFL van 22 oktober zal een besluit worden genomen over de richting: inzet van SCF voor reeds begroot beleid of voor additioneel beleid. Indien gekozen wordt voor additioneel beleid, dan kan een deel van de middelen worden besteed aan maatregelen om kwetsbare huishoudens te helpen met verduurzaming van hun woning.
- **Verduurzaming huur:** In het regeerprogramma is afgesproken dat dit kabinet de uitfasering van huurwoningen met EFG-labels doorzet, om een lagere energierekening voor huurders te faciliteren. De verduurzaming van de huursector kent twee sporen:

1. Woningcorporaties. Er zijn prestatieafspraken gemaakt met corporaties. Mogelijk willen corporaties compensatie voor afschaf saldering¹. Hiervoor waren onder het vorige kabinet middelen gereserveerd, die niet uitgekeerd zijn, omdat destijds werd besloten te blijven salderen. Toen dit kabinet met de afschaffing kwam waren de middelen al elders besteed.
 2. Particuliere verhuur. O.a. per 2029 mogen ook particuliere woningen met label EFG niet meer verhuurd worden. Er staat voor Q4 een Kamerbrief gepland met toelichting op de wijze van uitfasering van EFG en wettelijke vastlegging.
- Komend halfjaar dient besluitvorming plaats te vinden over de **bijmengverplichting groen gas**. De groep afnemers die te maken krijgt met deze verplichting is ETS2 (dus gebouwde omgeving, kleine industrie). Een lopende discussie is of de glastuinbouwsector ook onder de bijmengverplichting zal vallen. Vanuit uitvoeringsperspectief en met het oog op kostendeling (waardoor de gebouwde omgeving minder kosten hoeft te dragen), is dit wenselijk. Op dit dossier kan komende twee maanden gezamenlijke actie vanuit VRO en KGG nodig zijn richting LVVN.
 - In de bijlage zijn ter informatie de reserveringen uit het **Klimaatfonds** opgenomen die nader worden uitgewerkt ter besluitvorming in het voorjaar. De deadline voor het aanleveren van de DG-versie was 2 oktober. Uiterlijk 22 november dienen de definitieve versies aangeleverd te worden met akkoord van de bwp.
Wat betreft de eerder toegekende middelen geldt dat de 100% eindejaarsmarge op overgehevelde middelen is komen te vervallen (kabinetsbesluit 5 juli jl.) in het geval dat er vertraging is op de uitvoering kan dit leiden dat de middelen voor dat doel 'kwijt' zijn doordat zij worden afgeroomd voor het generale beeld. De onderuitputting wordt momenteel door KGG (fondsbeheer/fez) in kaart gebracht.

Bijlage 3: Maatregelen Klimaatfonds

¹ [Aedes wil reparatie en subsidie na afschaffen saldering | Energiea](#)